

FME reactie op beleidsnota 'Investeren in Perspectief'

Over FME

FME is de ondernemersorganisatie voor de technologische industrie. Onze 2.200 leden zijn technostarters, handelsbedrijven, middelgrote en kleine industrie (MKI) en grote industrie/multinationals die actief zijn in de sectoren metaal, elektronica, elektrotechniek en kunststof. Er werken bij onze leden 220.000 medewerkers en hun gezamenlijke omzet bedraagt €91 miljard. Bij FME zijn ook 45 brancheverenigingen aangesloten.

Onze missie

Het is de missie van FME om de technologische industrie te mobiliseren en verbinden met de samenleving voor elke vraag of uitdaging waarop technologie het antwoord is. Dat betekent dat FME haar leden helpt om internationale kansen maximaal te benutten, om zo maximaal te kunnen bijdragen aan maatschappelijke uitdagingen wereldwijd. FME doet dit niet alleen voor de leden die al internationaal actief zijn maar ook voor leden die nieuw zijn op buitenlandse markten.

Het belang van handel voor de technologische industrie

Export door de maakindustrie is al jaren de motor van onze economische groei. De FME-leden exporteren voor €49 miljard en realiseren daarmee een zesde van wat Nederland in totaal met export verdient. Het gemiddelde FME-lidbedrijf haalt meer dan de helft van zijn omzet uit het buitenland en is actief in meer dan 20 landen.¹ Dit betekent dat hun performance in grote mate afhankelijk is van hun internationale activiteiten. Daardoor zijn zij extra gevoelig voor het krachtenspel van veranderingen en onzekerheden in de wereld die onze internationale concurrentiepositie beïnvloeden. Dit geldt nog sterker voor het midden- en kleinbedrijf, een grote meerderheid van de FME-leden. Zij hebben een minder gespreide buitenlandportefeuille en minder capaciteit om te anticiperen op (politieke) veranderingen. FME zet zich in voor een sterk export ecosysteem om industriële bedrijven te ondersteunen bij het verwezenlijken van hun internationale ambities.

FME reactie op de nieuwe BHOS Nota

Met de nota 'Investeren in perspectief: voor de Wereld, voor Nederland' worden goede stappen gezet om de ambitie en professionaliteit ten aanzien van internationaal ondernemen en handelsbevordering te vergroten. FME is blij met de aandacht voor technologie, innovatie en digitalisering in de nota en de focus op ondersteuning van het MKB. FME geeft echter de volgende drie kanttekeningen mee:

1. Besteed meer aandacht aan de nieuwe werkelijkheid in de handelspolitiek, de positie van de EU en de rol van Nederland daarbij:

We zien de laatste tijd een ongekende toename van protectionisme en opkomst van nieuwe handelsbarrières op het toneel van de wereldhandel. Net wanneer economieën aantrekken na lang onder de crisis te hebben geleden wordt groei bedreigd door het opwerpen van handelsbelemmeringen. Niet alleen de wereldhandel staat onder druk door geopolitieke spanningen, ook binnen Europa zien we dit terug. De verdeling binnen de EU is verontrustend. Juist in deze onzekere tijden is hechte Europese samenwerking meer noodzakelijk dan ooit. Samen kunnen wij een stevige vuist of juist een open hand bieden aan landen om ons heen. Dit is nodig om weerbaar te zijn tegen de verdeel en heers tactiek van andere landen, zoals de V.S., maar ook om de eigen interne markt te beschermen. We steunen dan ook de Nederlandse inzet in Brussel om als Europa samen op te trekken, bijvoorbeeld op het Brexit dossier.

¹ De top 3 exportlanden van de technologische industrie zijn Duitsland, de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk.

In de nota mist FME aandacht voor de urgentie en omvang van deze nieuwe werkelijkheid in de handelspolitiek. Markttoegang omvat meer dan een antwoord op de Brexit en voortgang op lopende handelsverdragen. Er wordt bijvoorbeeld geen aandacht besteed aan de huidige discussies rondom invoerheffingen of het opzeggen van het verdrag met Iran door President Trump, daarmee voorbijgaand aan de mogelijke negatieve gevolgen voor het Nederlandse bedrijfsleven. Een aanpak van het kabinet om – binnen deze nieuwe werkelijkheid en in samenwerking met Europa – vrije en eerlijke handel te bevorderen ontbreekt. Anticiperen op een mogelijke handelsoorlog met een uitgewerkt draaiboek om het bedrijfsleven daarbij te ondersteunen is essentieel. Dit maakt snelle actie mogelijk omdat er dan niet – zoals bij de Brexit – bij elke handelsbelemmering pas achteraf en per geval eerst nog een plan van aanpak opgesteld moet worden.

2. Zorg bij geïntensiveerde ondersteuning van het MKB voor goede aansluiting bij hun behoeften:

Een groot deel van de Nederlandse technologische industrie bestaat uit de middelgrote en kleine industrie (MKI). De MKI is cruciaal voor een krachtige samenwerking in de keten en speelt zo direct en indirect een grote rol in onze export. Wij signaleren dat nog veel exportpotentie bij de MKI onbenut blijft, bijvoorbeeld doordat ze nog niet internationaal ondernemen of zich enkel op omringende landen of de Europese markt richten. Het is belangrijk dat deze groep bedrijven geïnspireerd wordt (grotere) stappen naar het buitenland te zetten en daarbij goed ondersteund wordt.

FME is dan ook blij dat het MKB een belangrijke doelgroep is voor het kabinet. Echter door de keuzes die het maakt om het beleid te richten op het MKB dat al internationaliseringservaring heeft en ondersteuning richting opkomende markten en ontwikkelingslanden te intensiveren, worden grote kansen gemist. MKB-bedrijven die nog niet internationaal actief zijn maar veel kansen in het buitenland hebben, dreigen nu buiten de boot te vallen. Bovendien zullen MKB-bedrijven met ervaring in nabije markten en die de ambitie hebben om te exporteren naar landen verder weg, eerder ontwikkelde landen in het vizier hebben dan zomaar bij ontwikkelingslanden beginnen. De stap van niet in het buitenland actief zijn naar wel is een grote. Daarom verdient ook deze voldoende aandacht. FME benadrukt het belang van aansluiting van het beleid bij deze praktische werkelijkheid.

3. Breng meer evenwicht terug in de hulp en handel discussie:

Handelsrelaties zijn via hun stimulering van de private sector in ontwikkelingslanden instrumenteel in armoedebestrijding en het toewerken naar economische zelfstandigheid. De technologische industrie heeft de kennis en de producten die ontwikkelingslanden verder helpen op het pad van economische ontwikkeling en bijdragen aan de oplossing van mondiale maatschappelijke uitdagingen. Met deze nota wordt het “huwelijk” tussen hulp en handel verstevigd waar FME gezien de grote kansen die dat met zich meebrengt op hoofdlijnen achter staat. Daar waar synergiën te vinden zijn, moeten zij worden benut.

Tegelijkertijd zien wij dat er keuzes worden gemaakt, bijvoorbeeld door in de handelsagenda nadruk te leggen op intensivering van ondersteuning in instabiele landen, die de balans hulp-handel uit evenwicht brengen. Focus op de ring van instabiliteit is voor het bedrijfsleven alles behalve vanzelfsprekend en kan zelfs grote negatieve impact op hen hebben. Denk daarbij aan bedrijven die de afgelopen jaren hebben geïnvesteerd in het ontdekken van de Iraanse markt. Zij zullen deze activiteiten nu weer moeten staken. Dit, samen met de discussies in de Tweede Kamer van de afgelopen jaren waarin het handelsinstrumentarium bijna alleen in het licht van bijdrage aan ontwikkelings- of duurzaamheidsdoelstellingen wordt besproken, baart FME grote zorgen. Om doeltreffend en doelmatig te zijn, moet handel als primaire doel van het handelsinstrumentarium als uitgangspunt gewaarborgd zijn, en moeten wij waakzaam zijn dat de hulp en handel agenda dit niet overschaduwet.